

Marmara Üniversitesi

“Sermaye Piyasası Kurumları ve Sorunları”

Paneli

(4 Haziran 2002, İstanbul)

Y. Ziya Toprak
Başkan, Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği

Saygıdeğer Konuklar,

Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği Başkanı sıfatıyla, öncelikle sermaye piyasalarını konu alan bir konferans düzenledikleri, üstelik bunu Geleneksel hale getirdikleri için Bankacılık ve Sigortacılık Enstitüsü Müdürü Sn. Prof. Dr. İlhan ULUDAĞ'ın şahsında tüm ilgililere şükranlarımı ifade etmek istiyorum.

Serbest piyasa ekonomilerinde ekonomik kalkınma sermaye piyasaları tabanı üzerinde kuruludur. Çünkü, özel girişimin yatırım için ihtiyaç duyduğu uzun vadeli kaynaklar bu piyasalardan sağlanır.

Bu nedenle de sermaye piyasalarının geliştirilmesi tüm dünyada bir devlet politikasıdır. Bu politikanın hayata geçirilmesinde, başta vergi olmak üzere çeşitli teşvik tedbirleri uygulanır. Kurumsal Yatırımcı statüsündeki Yatırım Fon ve Ortaklıkları, Emeklilik fonları özellikle teşvik edilir.

Bu şekilde büyüyen ve derinleşen piyasalar, ekonomik kalkınma kadar sermayenin tabana yayılması suretiyle de sosyal barışın sağlanmasına çok önemli katkılarda bulunur. Bireylerin refah ve mutluluğunun artmasını sağlar.

Düzenli işleyen, güven verebilen ülkelerin sermaye piyasaları, yabancı portföy yatırımcılarını cezbederek, kalkınma hamleleri için ihtiyaç duyulan fonların ülkeye girmesine katkıda bulunur.

Ülkemizde sermaye piyasalarının tarihi 1800'lü yıllara uzanmakla birlikte, modern anlamda sermaye piyasaları ve borsanın kurulması bilindiği gibi 1980'li yıllarda gerçekleştirilebilmiştir.

Özetle, Sermaye Piyasası Kanunu 1980'li yılların başında çıkarılmış, bu kanuna dayanarak da İstanbul Menkul Kıymetler Borsası 1986 yılında faaliyete geçmiştir. Dolayısıyla çok genç bir piyasaya sahip bulunduğumuzu söyleyebiliriz.

Bununla birlikte, memnunlukla ifade etmek lazımdır ki, bir hayli gecikme ile de olsa oluşturduğumuz piyasa bir çok yönüyle ileri ülkelerle dahi boy ölçüşebilecek duruma gelebilmiştir.

Gerçekten de, örneğin mevzuat olarak baktığımızda, şikayetçi olduğumuz bazı hususlar bulunsa bile, hemen her konunun çağdaş bir yaklaşımla düzenlenmiş olduğunu görüyoruz.

Teknoloji kullanımı ise, sanırım daha da iddialı konuşabileceğimiz bir alandır. Bugün gerek Borsamızda kullanılan alım-satım sistemi, gerekse bu işlemlere ilişkin saklama ve takas hizmetinin sunulduğu Takasbank gurur duyabileceğimiz bir teknolojik seviyeyi yakalamıştır.

Aracı Kuruluşlarımıza gelince, onların da önemli bir bölümü bu teknolojik gelişmeye ayak uydurmuş, ileri ülke kurumları düzeyinde hizmet sunar hale gelmiştir.

Tüm bu gelişmelerin temelinde hiç kuşkusuz iyi yetişmiş insanlarımız, gençlerimiz vardır.

Bu vesile ile, izninizle Üniversitelerimize, saygıdeğer bilim adamlarımıza, bu arada benim de mezunu olmakla her zaman onur duyduğum eski adıyla İstanbul İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi, yeni adıyla da Marmara Üniversitesi'ne bugün çok çeşitli sermaye piyasası kurumlarında hizmet sunan yüzlerce, belki de binlerce değerli eleman yetiştirdikleri için minnet duygularımı ifade etmek, şükranlarımı sunmak isterim.

Değerli Konuklar,

Kısaca değindiğim sermaye piyasası kurumlarına geçen yıl bir yenisi daha eklendi. Bu kurum, bildiğiniz gibi öz düzenleyici bir meslek kuruluşu olan, Başkanlığını yürütmekte olduğum Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği'dir.

Bir an önce hayata geçirilmesi için yıllarca uğraş verdiğimiz bu kurum önemli bir boşluğu doldurmaya başlamıştır. Kuşkusuz, bunların başında da aracılık mesleğinin saygınlığını, kurumsallaşmasını daha da arttıracak olan mesleki ve etik kurallar gelmektedir.

Bu kurallara uyumu sağlayabildiğimiz ölçüde sermaye piyasalarına daha fazla güven gelecek, büyüme ve gelişmesine katkıda bulunacaktır.

Birliğin önemli bir fonksiyonu da, tahmin edilebileceği gibi, eğitim faaliyetleridir. Geniş kapsamlı olarak kullandığım bu deyimle, sektör çalışanlarının mesleki eğitimi, potansiyel yatırımcıların en doğru şekilde bilgilendirilmesi, sermaye piyasalarının ülke kalkınmasına sağladığı yararların tüm kamu oyuna aktarılması kastedilmektedir. Birlik bu doğrultuda üzerine düşen görevleri hızla yerine getirmeye başlamıştır.

Değerli katılımcılara, sayın konuklara, sevgili öğrencilerimize Birlik ve faaliyetleri hakkında daha geniş bilgi edinebilmeleri için www.tspakb.org.tr adlı internet sitesini ziyaret etmelerini bekliyoruz.

Kurumsal bağlamda piyasamızın bir eksikliği de vadeli işlemler ve opsiyon piyasalarıdır. Çok yakın bir tarihte bu kurumun da faaliyete geçmesi ile sermaye piyasasında hem kurum ve hem de ürün yelpazemiz tamamlanmış olacaktır.

Görüldüğü gibi, prensip itibarıyla sermaye piyasalarımızın gerek mevzuat, gerek teknoloji, gerekse insan gücü açısından herhangi bir sorunu yoktur.

Ancak, Sermaye piyasamızın çok temel bir sorunu vardır ki, o da, ülke olarak sahip bulunduğumuz potansiyele kıyasla piyasanın son derece yetersiz büyüklükte oluşudur.

Bu durumun nedenleri incelendiğinde, ekonomik kriz bir tarafa, bize göre temel sorunları üç ana başlık altında toplamak mümkündür.

- Güven Sorunu,
- Kurumsal Yatırımcı Eksikliği
- Vergi Düzenlemelerinin Yetersizliği

Bu konuların ayrıntılarına girmek istemiyorum. Öyle tahmin ediyorum ki, değerli panelist arkadaşlarım çeşitli yönleriyle konuyu irdelleyecekler, ayrıca sorulabilecek sorularla da tereddütler giderilmiş olacaktır.

Panelimizin başarılı olması dileğiyle şimdi sözü arkadaşlarıma veriyorum. Teşekkür ederim.